

DAVID D. LEVINE

ARABELLA Z MARSU

DOBRODRUŽSTVÍ ARABELLY ASHBYOVÉ ~ KNIHA PRVNÍ

ARABELLA
Z MARSU

Copyright © 2016 by David D. Levine
All rights reserved.

*Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.*

Překlad © Barbora Hahnová, 2019
Ilustrace na obálce: Andrej Wsól
Obálka © Kreatika, s.r.o., 2019
© DOBROVSKÝ s.r.o., 2019

ISBN 978-80-7642-276-6 (pdf)

DAVID D. LEVINE

ARABELLA Z MARSU

Přeložila: Barbora Hahnová

*Kate – mé ženě, mé lásce,
mé nejlepší přítelkyni,
mé společnici v oblacích.*

PODĚKOVÁNÍ

Kniha je malá věc – můžete ji vzít do ruky – ale k jejímu stvoření je potřeba mnoho, mnoho lidí.

Rád bych poděkoval lidem z nakladatelství Tor: Moshi Federovi, který vzal mou knihu pod svá křídla; Christopheru Morganovi, který provedl korekturu; Patricku N. Haydenovi, který mi poskytl nedocenitelnou podporu, a Patty Garciové a Irene Gallové, jež mi byly neskutečně nápomocné a zapálené. Také chci poděkovat svému agentovi Paulu Lucasovi a ostatním z týmu v Janklow & Nesbit, kteří vše vyjednali a drželi mě za ruku při tvorbě mého prvního románu. A dále bych chtěl poděkovat své vynikající editorce Deanně Hoakové.

Mnoho lidí mi na mé cestě dalo dobré rady a podpořilo mě. Sara Muellerová mi v chaosu nápadů pomohla najít jádro příběhu; velmi mi pomohli také knihovníci v Multnomah Country Library; Ian Osgood přišel s nápadem atmosférického jevu, který jsem nakonec pojmenoval horn; Mary Rosenblumová mi dávala tipy týkající se letecké navigace a propagace autorů; Dick Pilz mi řekl o hnacích plachtách; Sashi Jainová kontrolovala mou práci při vytváření postavy kapitána Singha a Dough Faunt, který mi z vlastních zkušeností poskytl informace

o dobových plavidlech, si na charitativní aukci koupil právo mít v knize své jméno. Promiň, že to trvalo tak dlouho.

Také bych rád poděkoval všem, kdo mou knihu v průběhu mnoha úprav hodnotili. Felicity Shouldersová, Damian Kilby a Dave Goldman mi poskytli rychlou zpětnou vazbu; Walter J. Williams, Michaela Roessnerová, Rick Wilber, Kim Zimring, Jay Lake, Diana Rowlandová, Daniel Abraham, James P. Kelly, Oz Drummond a Carrie Vaughnová mi poskytli zpětnou vazbu na prvních devět kapitol; Sherwood Smith, Tina Connollyová, Eloise Drummondová, MeiLin Miranda a Amanda Clarková se vyjádřili k první úplné pracovní verzi a Grá Linnaea, Jennifer Linnaeaová, Mark Teppo, Rob Zeigler, Bradley Beaulieu, Kris Dikeman, Brenda Cooperová, Adam Rakunas, Beth Wodzinskiová a Chris Cevasco mi poskytli zpětnou vazbu, povzbudili mě a pomohli mi s průvodním dopisem.

Díky patří také Kimovi S. Robinsonovi, Patricii Riceové, Madeleine Robinsové, Mary Jo Putneyové, Jim C. Hinesovi, Marii Brennanové, Tině Connollyové, Kurtu Busiekovi, Sherwoodu Smithovi, Michaelu J. Martinezovi, Pat Murphyové a Ellen Klagesové za propagaci a ilustrace.

Speciální díky patří Mary R. Kowalové, mé nedocenitelné průvodkyni regentskou Anglií a navigátorce v nebezpečných vodách publikování, Patricku Swensonovi, řídícímu komunitu Rainforest Writers Village, za soustředění pro literáty a za to, že mě (společně s Jackem Skillingsteadem) dovedl až k Shannon Pageové, ženě, která se stala mou agentkou a pomáhala mi psát dál

i v těch nejtěžších dnech; Marcu Wellsovi, který se vzdal své vstupenky na Worldcon, abych tam mohl jít místo něj, a Janně Silversteinové, mé největší rádkyni a fanynce.

A v neposlední řadě za všechno děkuji své ženě, Kate Yuleové.

PROLOG

MARS, 1812

Arabella Ashbyová ležela na břiše na vrcholku duny a celým tělem se tiskla k chladnému rudému písku Marsu. Noční ticho prořal vzdálený výkřik *khulekha* na lovu. Pouští se prohnal vítr a Arabella ucítla směsici vůní: mizu *khorešského* dřeva, skořicovou vůni Mart'anů a typické ostré aroma písku. Pohlédla nahoru na Phobos – ještě několik centimetrů vzdálený od Arcturu – a pak zpět dolů do tmy údolí, kde se jistě za chvíli objeví Michael.

Pod koženým *thukhongem* jí prudce bušilo srdce – ne námahou po rychlém běhu na vrcholek duny, ale radostným očekáváním. Byla si jistá, že tuto noc konečně bratra porazí ve hře *šoroš khe kušura* neboli na psa a zajíce.

Hra byla velmi jednoduchá. Dnes v noci byl Michael *kušura*, hbitý běžec, a Arabella byla *šoroš*, krutý a lstivý predátor. Jeho úkolem bylo utíkat asi čtyři kilometry od vyčnívajícího kamene, kterému říkali Starý zlomený nos, až k sušícím pecím, ležícím na jih od jejich panského domu. Jejím úkolem bylo ho zastavit. A přestože Khema říkala, že malé mart'anské děti začínají tuto hru hrát, jakmile se jim zpevní krunýře, bylo to také důmyslné

strategické cvičení... Cvičení, ve kterém její o tři roky starší bratr už týdnů vyhrával.

Ale dnes zvítězí Arabella. Několik posledních nocí Michaela totiž bedlivě pozorovala. Přestože ho Khema nabádala, aby se jeho strategie pokaždé neopakovala, Arabella vysledovala, že vždy když ji chtěl překvapit, přeběhl údolí. To se po stranách strmě svažovalo, polykaly jej tmavé stíny a jemný písek, který jej pokrýval, utlumil každý krok – to ale Michaelovi bude málo platné, když lovec k údolí dorazí dříve než on a připraví si útok ze zálohy. Přesně tak si to plánovala.

Ještě jednou obrátila oči k nebi. Při svém obvyklém tempu Michael dorazí přesně ve chvíli, kdy se Phobos při svém putování po nebi střetne s jasnou hvězdou Arcturus – tedy asi o půl třetí ráno. Ale když vzhlédla, její oči upoutal jiný světelný bod, zářivější než Arcturus a pohybující se rychleji než Phobos: vzducholod' letící tak vysoko nad planetou, že se od jejích plachet odráželo sluneční světlo ještě před rozbřeskem. Z velikosti a zářivosti pohybujícího se bodu usoudila, že jde o marsman – jednu z obrovských lodí Společnosti, z „králů vzduchu“, které létaly meziplanetární atmosférou z Marsu na Zemi. Možná že některé z jejích stěžňů, žerdí nebo prken pocházejí odsud, z této plantáže, z jednoho z velkých *khorešských* stromů, které se tyčily v řadách severně a východně od panského domu.

Jednoho dne, pomyslela si Arabella, možná také poletím takovou lodí. Plachtit vzduchem, vidět asteroidy a navštívit mokřady na Venuši by jistě bylo nesmírně

dobrodružné. Ale nehledě na to, jak daleko by cestovala, s jistotou by se zase vrátila do milovaných Woodthrush Woods.

Náhlé zakřupání písku odlákalo její pozornost od meziplanetární atmosféry zpět k údolí. Michael!

Byla neopatrná. Zatímco se soustředila na vzduchodloď, Michael se přiblížil skoro až k ní. Měla sotva okamžik na to, aby mohla zareagovat.

Vyškrábala se v jemném písku na nohy a vrhla se do temného kaňonu. Seskok o hloubce asi čtyř metrů jí poskytne moment překvapení, který potřebuje, aby překonala bratrovu výhodu výšky a váhy.

Ve spěchu ale špatně odhadla vzdálenost a omylem dopadla do pichlavého *gorošského* keře asi v polovině kaňonu a bolestivě si při tom poranila hlavu. Když se snažila vymotat z trnů a lepkavé páchnoucí mízy, rozrušeně anglicky a marťansky nadávala.

„Dobrá nebesa, sestro,“ smál se Michael a těžce oddechoval. „Jak to mluvíš!“ Vrátil se zpět, aby jí z keře pomohl.

Arabella se ale nehodlala vzdát. Natáhla ruku, jako by chtěla přijmout jeho pomoc..., a jakmile ji Michael uchoopil, stáhla jej s sebou do keře. Když Michael spadl, trnitá větev, která Arabellu uvěznila, se ulomila a oba se skutáleli dolů po stěně kaňonu a rvali se a smáli se v písku jako dvojice *turethských* mláďat. Pak se svalili do měsíčního světla, a přestože měl Michael navrch, najednou povolil sevření a přestal ji tisknout k zemi: „Co se děje, bratře?“ Arabella lapala po dechu a chtěla využít situace, aby jej nohama vymrštila za hlavu. Ve světle však zřetelně viděla

jeho obličej. Michael měl ve tváři tak vážný výraz, že se Arabella zarazila.

„Jsi zraněná,“ řekl a pustil ji.

„Je to jen škrábanec,“ odvětila. Když se ale dotkla rány na hlavě, prudce ji zabořila. Zvedla ruku, aby si ji prohlédla pod měsíčním světlem. Byla celá od krve.

Michael vytáhl z kapsy kapesník, přitiskl ho na ránu a Arabella sykla bolestí. „Lež a nehýbej se,“ pronesl vážně.

„Je to zlé?“

Neodpověděl, ale když ležela na chladném písku – její dech se proměňoval v páru a na tváři ji studil pot – cítila, že jí něco prosakuje přes vlasy a pomalu smáčí ušní lalůček. Ve vzduchu byl cítit silný železitý pach krve. Michael zaťal zuby a přitlačil. Arabella začala přerývaně dýchat a byla pevně odhodlaná neplakat.

Pak se objevila Khema, tiše se vynořila ze stínu a v očích se jí odrážely hvězdy. Celou dobu je nepozorovaně sledovala; její schopnosti sledování a skrývání byly daleko rozvinutější než u Arabelly nebo Michaela. „Skočila jsi příliš pozdě, *tutukha*,“ poznamenala. *Tutukha* je malý nenápadný býložravec a Khema jí tak často říkala.

„Příště se polepším, *itkhaljo*,“ odpověděla Arabella skrz zaťaté zuby.

„Jsem si jistá, že ano.“

Michael ke Khemě vzhledl. „Nechce to přestat.“

Khema si k nim beze slova přiklekla a prohlížela ránu. Její tykadla se skláněla dolů a špičatými konečky Arabelle rozčesávala spleené vlasy. Arabella se kousla do rtu. *Nebude brečet.*

„Tohle je nad moje síly,“ prohlásila Khema nakonec a posadila se. „Potřebuješ lidského lékaře.“

Vtom se Arabella dala do breku. „Ne!“ zakřičela a svírala *itkhaljin* rukáv. „To nemůžeme. Matka bude zuřit!“

„Pokusíme se to před ní utajit.“

Bolest, kterou cítila, když jí doktor Fellowes jehlou sešival ránu, nebyla horší než ponížení, jež Arabella zakoušela na lůžku v otcově pracovně. Z police nad otcovým stolem na ni shlížela sbírka robotů: písar, hráč na metalofon a především baletka, která si zasloužila výsadu zůstat na svém místě, přestože byla rozbitá. Všichni jako by na ni zklamaně pohlíželi.

Věděla, že otec je jistě také zklamaný, i když z jeho obličeje s vysokým čelem a hřívou šedých vlasů četla spíše obavy. I když neuronil ani slzu, jeho oči se v mihotajícím světle lampy třpytily. Arabella se bála, že jej zklamala, a v očích cítila horké slzy.

Dokonce i malý nepropracovaný bubeník, kterého sestrojila – jednoduchý hodinový strojek ovládající jediný pohyb – se zdál být svou stvořitelkou zarmoucený. Byla na sebe tak pyšná, když bubeníka dala otci loni k narozeninám. Umístil si jej na polici ke svým nejcennějším kouskům. Nyní by ho raději schoval do nějakého tmavého koutu, tím si byla jistá.

Jehla znovu a znovu probodávala kůži na Arabellině temeni. Škubnutí a slabé zasyčení nitě procházející skrz kůži se opakovalo. „Trošku více světla, prosím,“ požádal doktor a Khema upravila knot olejové lampy. „Už to nebude trvat dlouho.“ Doktorovo oblečení páchlo prachem,

kůží a potom *hureše*, na kterém ho Michael přivezl. Michael stál za doktorem a pozoroval ji. Měl pískové vlasy a srdcovitě tvarovaný obličej, stejně jako Arabella. Jeho modré oči potemněly obavami.

„Už to bude,“ konejšil ji doktor a přestříhl nit. „Hotovo.“ Khema mu přinesla umyvadlo, a když si z rukou smýval krev, prohlásil: „Zranění na temeni hodně krvácejí, ale nebývají nebezpečná. Pokud budete ránu udržovat čistou, pěkně se zhojí. A i když vám tam zůstane jizva, bude schovaná pod vlasy.“

„Děkuji vám, doktore,“ pípala Arabella, posadila se a prohlížela si jeho práci v okenním skle – brzy vyjde slunce, ale ještě byla tma a okno jí posloužilo jako zrcadlo. Musela přiznat, že takhle pokrytá zaschlou krví vypadá strašlivě, ale zakrátko se bude moci umýt a stehy skryje pod vlasy.

K tomu ovšem nedostala příležitost, neboť v tu chvíli se dveře rozlétly dokořán a dovnitř vstoupila matka v noční košili. „Arabello!“ zaječela. „Co se ti stalo?“

„Je v pořádku, matko,“ odpověděl Michael. „Jen upadla a uhodila se do hlavy.“

„Není v pořádku.“ Matka se posadila na kraj lůžka a vzala Arabellinu hlavu do rukou. „Je celá od krve. A co to máš proboha na sobě? Ostudně to odhaluje všechny tvé končetiny.“

Toho se Arabella obávala. „Říká se tomu *thukhong*, matko, a je v tom mnohem tepleji než v jakýchkoli šatech vyrobených v Anglii.“

„Ošklivé marťanské slovo pro ošklivé marťanské šaty. Navíc jsou pro správnou anglickou dámu zcela nevhodné.“

Zlostně pohlédla na Arabellina otce. „Myslela jsem, že jsme se domluvili, že až jí bude dvanáct, bude s... *tímhle* vším konec.“ Zhnuseně mávla rukou a ukázala postupně na *thukhong*, krev, poušť za oknem a posunkem obsáhla i celý Mars. Doktor Fellowes se v tu chvíli snažil splynout se zdí.

Otec pod matčiným tvrdým pohledem sklopil oči. „Je jí jen šestnáct, drahá, a je to velmi... *čilá* dívka. Jistě bychom jí mohli dopřát ještě několik let volnosti, než se usadí. A velmi dobře se učí...“

Když otec mluvil, matka tiskla rty tak silně, až jí zbělely, a nakonec vyštěkla: „Už nebudu dál poslouchat, jak jí pořád omlouváš!“ Postavila se a rázně přecházela sem a tam před otcovým širokým stolem z *khorešského* dřeva a její vztek narůstal. „Už několik let se marně snažím Arabellu patričně vychovat, navzdory primitivním podmínkám na této planetě, a nyní zjistím, že riskuje život, v noci se potlouká po poušti a nosí *kožené kalhoty!*“ Pak se pustila do Arabelly: „Jak dlouho už tohle provozujete?“

Arabella pohlédla na Michaela, na otce a pak na Khemu a hledala u nich pomoc, ale tváří v tvář matčině hněvu byli stejně bezbranní jako ona. „Jen několik týdnů,“ zamumlala a sklopila oči. Měla tím na mysli jen hru *šoroš khe kušura*. Arabella a Michael však ve skutečnosti poušť pod Kheminým vedením objevovali – učili se o flóře, fauně, kultuře a věnovali se hrám, při kterých se trénovali ve strategii a v boji – od malička.

„Jen několik týdnů?“ zopakovala matka, zařala čelist a chrípí se jí rozšířilo. „Možná ale ještě není příliš pozdě.“

Příkře na Arabellu pohlédla, pak kývla a otočila se k otci. „Vezmu děti zpět domů. A tentokrát nepřipouštím žádnou diskuzi.“

Arabella měla pocit, jako by se pod ní otevřela podlaha a ona se někam propadala. „Ne!“ vykřikla.

Aniž by na Arabellu pohlédla, matka zvedla prst, aby ji umlčela. „Podívejte, co z ní vyrostlo!“ zahřímala. „Je tvrdohlavá, neposlušná a neuctivá. A Fanny a Chloe už jdou v jejích šlápějích.“ Pak jí hlas změkl. A i když Arabella při vyhlídce, že by ji odvezli z domova, trpěla, nemohla si nevšimnout ryzího smutku a strachu v matčiných očích. „Prosím, drahý. *Prosím. Musíš* souhlasit. Musíš brát ohled na příští generaci! Jestli to budeme Arabelle dále trpět a jejím sestrám také..., který slušný muž si je vezme? Budou z nich staré panny odsouzené k tomu, aby na této barbarské planetě samy zestárly.“

Arabella se kousla do rtu a objala se pažemi. Pozorovala výraz otcova obličeje a cítila se ztracená a bezradná. Vztít Arabellu, Michaela, Fanny a Chloe zpět do Anglie – na místo, kterému matka říkala „domov“, ačkoli se všechny její děti narodily na Marsu a žádný jiný domov neměly – bylo něco, o čem matka často mluvila, ale nikdy ne tak nekompromisně. Po tomto incidentu se však něco změnilo, něco hlubokého a zásadního, a otec to očividně vážně zvažoval.

Stiskl rty a svařtil obočí. Pohládl si bradu, pohlédl na matku, na Michaela, na Arabellu – jeho oči pod šedým obočím vyhlížely přísně – a pak z okna na slunce, které právě vykukovalo nad řadami *khorešských* stromů.

Pak si povzdechl a otočil se k matce. „Můžeš s sebou vzít děvčata,“ prohlásil rezignovaně. „Ale Michael zůstane tady a bude mi pomáhat s plantážemi.“

„Ale otče...,“ spustila Arabella, otec však potřásl hlavou, aby ji umlčel. Pohled jeho očí jasně prozrazoval, že si nepřeje, aby někam odjížděly, ale všem bylo jasné, že tentokrát matku neuchlácholí.

Arabella pohlédla na Michaela a hledala u něj podporu. Oči se mu zalily slzami, ramena se mu roztrásla a jeho ruce, stále pokryté Arabellinou krví, bezvládně visely podél těla. „Je mi to moc líto,“ zašeptal.

Khema tiše stála v koutě, ruce založené na prsou a tykadla sklopená k zemi. Na poušti byla statečná, rychlá a silná, ale v domě byla jen služebná a musela se podřídít přání matky.

„Dobře,“ zamručela matka po dlouhé odmlce. „Michael může zůstat. Ale dívky... dívky se vrací domů.“ Pak se usmála.

Na Arabellu působil její úsměv, jako když soudce klepne kladívkem a pronese rozsudek smrti.

1. ČÁST

ANGLIE, 1813

NEOČEKÁVANÝ DOPIS

Arabella opatrně otevřela dveře své ložnice a neslyšně vkročila do temné chodby. V celém domě panovalo ticho a služebnictvo i panstvo spokojeně oddychovalo ve svých postelích. Do noci se ozývalo jen tiché tikání starožitných hodin.

Našlapovala bosýma nohama na dřevěnou podlahu a na cestu si svítila svící. Držela se u zdi, kde prkna podlahy nevrzala. Udělala dlouhý, opatrný krok, aby překročila místo, o kterém věděla, že by mohlo hlasitě zaskřípat.

Sešla dolů po schodišti a proplížila se bludištěm tmavých chodeb až do salonku, kde v nejvzdálenějším koutě místnosti stálo cembalo a za ním seděla tichá postava.

Brenchleyho hráčka na cembalo.

Robotická figurína v téměř životní velikosti seděla za cembalem s propletenými prsty ze slonoviny. Oblečená byla do módních skvostů, které byly na Marsu moderní před osmi lety, tedy v době, kdy byla vyrobena, a pohled ve tváři jemně vytesané do hladké leštěné břízy upírala k zemi. V mihotajícím se světle svíčky se zdálo, jako by se její hrudník pohyboval a robotka se nadechovala a vydechovala. Byla jako živá.

Arabella byla jediná, kdo s otcem sdílel vášeň pro roboty. Strávila s ním v jejich sídle ve Woodthrush Woods desítky hodin natíráním, olejováním, lakováním a oprávním jeho kolekce robotů. Tyto vzpomínky patřily mezi její nejmilejší. Otec Arabelle předal všechny své znalosti o fungování robotů, a to i přesto, že matka byla proti. Nepovažovala roboty za vhodný koníček pro mladou dámu.

Arabella měla nejraději právě hráčku na cembalo, protože žádný z robotů neuměl nic tak krásného jako ona – hrát na cembalo. Proto pan Ashby vybral právě ji, aby byla jako jediná z jeho sbírky převezena na Zemi, do jejich rezidence Marlowe Hall v Anglii, kam emigrovali, nebo, jak to viděla Arabella, byli vyhoštěni. Ještě před odletem z Marsu ji však pan Ashby seřídil tak, aby Arabelle přehrávala její oblíbenou skladbu a připomínala jí, že ji otec i přes tu nepředstavitelnou vzdálenost stále velmi miluje.

Avšak veškeré otcovo vynaložené úsilí a pečlivé balení přišlo vniveč, protože když Arabella robotku rozbalila, odmítala zahrát jediný tón. Matce, která nebyla nikdy příliš tolerantní k drahému koníčku svého manžela, se v té chvíli viditelně ulevilo.

To všechno se odehrálo před osmi měsíci. Arabella už osm měsíců žila v Anglii, byla nucena nosit nabírané šaty s volánky, účastnit se čajových dýchánek a snášet anglické vlhko. A navíc tady byla ta zemská přitažlivost! Když jejich vesmírná loď přistála na Zemi, Arabella ještě neměla tušení, co ji čeká. Přitažlivost na Marsu byla

natolik odlišná od přitažlivosti na Zemi, že Arabella nebyla schopná udělat jediný krok a z lodi musela být převezena na kolečkovém křesle. Doteď na to vzpomíná jako na nejpotupnější chvíli svého života. A ještě teď se cítila nemotorná a směšná, jako by na nohou měla závaží, které jí každý pohyb znesnadňovalo.

A co bylo ještě horší, Anglie byla stejně konzervativní jako její matka, takže Arabella byla podrobena pečlivému dohledu a paní Ashbyová si umanula, že z ní dostane všechny touhy po dobrodružství, zvědavost i odvahu, protože to nebyly vlastnosti, které náležely pravé anglické dámě. A jelikož byla hráčka na cembalo porouchaná, paní Ashbyová si dělala velké naděje. To ovšem nevěděla, že Arabella svá dobrodružství podniká v noci, kdy ona spokojeně spí ve své posteli. Jediné, co při svých nočních toulkách Arabella postrádala, byla přítomnost Michaela a Khemy.

Michael byl její starší a jediný bratr a na Marsu byl jejím společníkem. Ve dne se spolu učili a v noci závodili v písečných dunách. Khema byla jejich martánská chůva neboli *itkhalja*, jejich ochránkyně a učitelka ve všech martánských záležitostech. Arabella je oba velmi postrádala.

Opatrně položila svíčku na podlahu, posadila se před robotku a vyhrnula jí nadýchanou sukni, aby tak odкрыla geniální mechanismus, ukrývající se pod vrstvami plátna a mušelínu. Celý mechanismus se ve světle svíčky krásně leskl a mosaz, slonovina a mahagon dodávaly hře světla a stínů zlatavý nádech. Zevnitř vykukovala hnací pružina a plechový bubínek. Bubínek byl klíčem k celému

mechanismu; vedly z něj desítky mosazných drátků, které skrze všelijaké pružinky a páčky určovaly, kam má robotka položit prsty, kdy pohnout hlavou, kdy se nadechnout, a posílaly pokyny do dalších částí zařízení.

Arabella vdechla známou vůni kovu, oleje a včelího vosku a dala se do práce. O opravu hráčky se začala pokoušet zanedlouho po příjezdu na Zemi. Byla však omezená pouze na práci v noci, protože kdyby se matka dozvěděla, co Arabella vyvádí, když ona už dávno spí, nejspíš by robotku okamžitě nechala odvézt z domu. Naštěstí se Arabella příliš nemusela obávat toho, že by byla odhalena. Služebnictvo hráčka na cembalo znepokojovala, a vždy když se ocitlo v její blízkosti, začalo se nervózně ošívat. Občas ji oprášili, ale pokud mohli, vyhýbali se jí velkým obloukem. A paní Ashbyová jim to nevyčítala. Sama byla z robotky nervózní. V noci ale naštěstí spala tvrdě, čemuž nasvědčovalo občasné chrápaní ozývající se z její ložnice. Obě Arabelliny sestry, Fanny a Chloe, byly příliš malé na to, aby jim bylo povoleno dotýkat se tak křehkého zařízení, a kromě toho je jejich matka od robotky držela co nejdál.

Netrvalo to dlouho a Arabella objevila několik zpřetrhaných drátků, které nebylo těžké spojit a opravit, takže robotka byla zase plně funkční. Při opravách stroje Arabella zjistila, že když drátky propojí jinak, než byly spojené původně, lze robotku naučit hrát i jiné skladby a upravit její chování. Proto se pustila do drobných úprav, na které používala jen obyčejné manikúrní nůžky, pilník na nehty a pinzetu. Nechtěla se spokojit s pouhým

přehráváním několika melodií. Kladla si za cíl, aby hráčka byla schopná zahrát celý koncert, a to tak, jak by ho zahrál lidský hudebník. Proto přizpůsobila pohyby těla, sklon hlavy i rytmus, v jakém se hrudník pohyboval nahoru a dolů, a imitoval tak dech. Nyní pracovala na anglické hymně Bože, chraň krále. Už byla téměř hotová a chystala se na další skladbu.

Noční toulky se nakonec ale neobešly bez povšimnutí. Ovšem zpozoroval je někdo úplně jiný, než by se dalo tušit. Každé ráno, pět dní v týdnu, měla Arabella hodiny francouzštiny a téměř pokaždé celou hodinu prozívala. Kdyby její učitel věděl, co dělá po nocích, měl by pro to možná pochopení a nedostávala by za každé zívnutí pohlavek. Ačkoli pravdou je, že příliš pozornosti mu nevěnovala, ani když se dobře vyspala. Proč by se vlastně měla učit francouzsky? Anglie byla s Bonapartem ve válce od doby, kdy byla Arabella ještě malá holka, a zatím nic nenasmělovalo tomu, že by se něco mohlo změnit.

Na východě už začínalo svítat, když Arabella dokončovala poslední úpravy. Následně vše uklidila, hráčce upravila sukně a usadila ji zpátky na místo. Ještě se pro jistotu rozhlédla po salonku, aby se ujistila, zda na něco nezapomněla, a vydala se do své ložnice. Ale ještě než došla ke schodům, uslyšela podivné dunění přicházející zvenčí. Kopyta. Byl to cválající kůň, který kopyty hlasitě bušil do země. Rychle se blížil.

Arabella sfoukla svíčku, spěšně vyběhla po schodech a schovala se ve stínu. Krátce nato někdo hlasitě zabušil

na vstupní dveře. Arabella zvědavě vykoukla skrz zábradlí.

Uplynul jen okamžik, než Cole, komorník, přišel otevřít dveře. Musel také zaslechnout dunění kopyt návštěvníkova koně. Muž ve dveřích měl červené oči a zaprášený kabát. Z kožené brašny vytáhl dopis s množstvím známek a poštovních razítek.

Dopis byl v černé obálce. Arabella tiše zalapala po dechu. Dopis v černé obálce mohl znamenat jediné. Smrt. Už zažila několik takových dopisů a všechny oznamovaly ztrátu bratra, otce nebo strýce kvůli Bonapartově obudné chamtivosti. Jejich životy spolkla válka. Arabella ale neměla žádné příbuzné v armádě ani v námořnictvu.

„Tři libry, šest šilinků a devět pencí,“ pravil tiše poštovní jezdec se sklopenou hlavou. „Je to expresní zásilka z Marsu.“

Když to Arabella uslyšela, kousla se do rtu, aby nepropukla v hlasitý pláč.

Cole zakroutil hlavou, položil dopis na stříbrný podnos a odkázal poštovního jezdce do kanceláře, kde mu měli proplatit poštovné a poskytnout nějaké drobné občerstvení, než se zase vydá na cestu. Když se Cole vydal po schodech nahoru, Arabella rychle vběhla do své ložnice a srdce jí při tom bušilo jako zvon.

Arabelly se zmocnily obavy, nervózně přecházela sem a tam, v ruce žmoulala kapesník a kousala se do rtu. Dopis v černé obálce. Expresní zásilka. Nikdo by neposlal tak naléhavý dopis tak nákladným způsobem, kdyby se

nejednalo o člena rodiny. Přinutila se doufat, že by to mohlo být jen nedorozumění nebo zprávy o nějakém vzdáleném příbuzném, o jehož existenci neměla ani tušeni, ale čím delší a tíživější bylo ticho v domě, tím rychleji se její naděje rozplývaly.

Koho se ten dopis týká? O koho jde? Otec, nebo Michael? Co by bylo horší? Oba velice milovala a jejich ztráta byla pro Arabellu nepředstavitelná. S Michaelem byli jako dvojčata, byli nerozlučná dvojka, za všech okolností jedna ruka. Navíc měl před sebou ještě kus života! Na druhou stranu, otec ji naučil vše, co věděla o robotech, naučil ji nebát se, riskovat, sdílel s ní svou vášeň a v neposlední řadě ji miloval přinejmenším tak jako ona jeho.

Každá buňka v jejím těle trvala na tom, že poběží do matčina pokoje, rozrazí dveře a bude se dožadovat odpovědi. Ale to by bylo pro mladou dámu nevhodné, a jak jí matka opakovaně připomínala, nežádoucí chování bylo nepřijatelné i za těch nejnaléhavějších okolností. A tak znova začala přecházet po pokoji, mezitím roztrhala kapesník na malé kousíčky a ze všech sil se snažila neplakat.

Ozvalo se zaklepání na dveře. Byla to Nellie, matčina služebná. „Paní Ashbyová vás žádá, abyste přišla do její ložnice.“

„Děkuji, Nellie.“

Rozechvělá Arabella následovala Nellie do matčiny ložnice, kde už čekaly i Fanny s Chloe. Dopis ležel otevřený na psacím stole mezi rozdrobenými kousky černého vosku, kterým byl původně zapečetěn.

Arabella zůstala stát jako přikovaná mezi dveřmi a oči jí těkaly mezi dopisem, matkou a sestrami. Jako by dopis byl *lukhoš* nebo nějaké jiné smrtelně nebezpečné stvoření, které už se vypořádalo s matkou i oběma sestrami a teď tam leželo a čekalo na ni. Přemýšlela, jestli by si dopis neměla jednoduše vzít a přečíst.

Toužila vědět, co se tam píše, ale nejraději by z pokoje utekla.

Nellie si odkašlala. „Madam?“ Matka zvedla hlavu a z očí jí tekly slzy. Když si všimla, jak Arabella zbledla, poklepala vedle sebe na pohovku a vyzvala ji, aby se posadila. Obě sestry se posunuly, aby Arabelle udělaly místo.

Arabella se posadila mezi sestry, které ji chytily za ruku, aby ji utěšily, přestože rovněž cítily zármutek.

„Ta zpráva... je to... jde o tvého otce,“ promluvila konečně matka. Držela hlavu vzpřímeně, přestože se jí třásla brada. „Tvůj otec zemřel.“

„Otec...?“ zašeptala Arabella.

A i když byla vzdálenost mezi planetami tak nepředstavitelně veliká, i když ta zpráva musela být už měsíce stará, i když už to bylo více než osm měsíců, co jej Arabella naposledy viděla, přesto mezi ní a otcem zůstalo jakési nehmotné spojení, a v tu chvíli cítila, jak se jejich pouto přetrhlo jako shnilé hedvábí.

Arabella se zhroutila a propukla v pláč.

Za pět týdnů Arabella dorazila do Chester Cottage v Oxfordshiru, do domova bratrance Simona Ashbyho. Lokaj William jí nabídl ruku a ona vystoupila z kočáru. Přivítat ji přišel Simon a jeho žena Beatrice.

Bratranec Simon, advokát, byl nervózní muž, štíhlý a bledý, s vodnatýma očima a světle hnědými vlasy, které měl o něco delší, než bylo právě v módě, ale jelikož to byl jediný žijící příbuzný z otcovy strany, cítila k němu jakousi náklonnost.

„Velmi nás mrzí vaše ztráta,“ řekl.

„Byl to výjimečný člověk,“ odpověděla Arabella, „a velmi ho postrádám.“ Rychle zamrkala, aby zahнала slzy.

Posledních pět týdnů pro ni bylo nesmírně těžkých. Smrt jejího otce chod rodiny na Zemi v žádném praktickém smyslu nijak zvlášť neovlivnila, ovlivnila však Arabellu. Několik dní jen ležela v posteli, plakala, nejedla, nepila a odmítala se nechat utěšit.

Beatrice, plnoštíhlá žena s rukama až příliš malýma v poměru ke zbytku těla, nabídla Arabelle kapesník. „Když nám vaše matka napsala, jak moc jste tou obrovskou

ztrátou trpěla,“ prohlásila, „dospěli jsme k názoru, že nabídnout vám náš skromný dům, abyste si mohla odpočinout a zotavit se, je to nejmenší, co můžeme udělat.“

„Děkuji vám za vaši ochotu a mám vám vyřídit také velké poděkování od mé matky.“ Arabella se zhluboka nadechla a rozhlédla se kolem sebe. Chester Cottage byl vskutku skromný dům a poměrně vzdálený od města, ale alespoň to bylo místo, které se nepojilo se žádnou Arabellinou vzpomínkou.

Vše v Marlowe Hall jí připomínalo otce a jeho odchod. Jednou za čas se jí podařilo na chvíli zapomenout na to, že otec už nežije, ale pak zahlédla například Fanny celou v černém, zahalená zrcadla nebo černý smuteční věnec zavěšený na vstupních dveřích a znovu ji zaplavil smutek.

Dokonce i hráčka na cembalo, která jí byla několik předchozích měsíců útěchou, už byla jen připomínkou otce. Jediný pohled na ni jí dokázal vehnat slzy do očí.

Arabella zatřásla hlavou, aby zahнала vzpomínky. „Myslím, že bych vám také měla vyjádřit upřímnou soustrast,“ poznamenala. „Byl to přece jen váš strýc.“

„Ano, děkujeme,“ opáčil Simon a sklonil hlavu. Nevypadal ale příliš zarmouceně, vlastně se tvářil spíš kysele a podrážděně.

Zavedli Arabellu do domku, kde se z kolébky začínaly ozývat vzlyky jejich prvorozeného dítěte, Sophie, které byly sotva dva měsíce. Potom Arabelle ukázali pokoj, v němž měla bydlet po dobu své návštěvy. Byl to malý a velmi skromně zařízený pokojík, ostatně jako celý dům. Pak jí služebná Jane, starší žena malého vzrůstu, přinesla

do pokoje její věci. To bylo poprvé, kdy byla svědkem toho, že má někdo pouze jediného služebného, ale vzhledem k podmínkám, v jakých Ashbyové z Chester Cottage žili, usoudila, že si nic lepšího zkrátka nemohou dovolit.

A i když to nebyl zrovna svět, na který byla Arabella zvyklá, bratranec a jeho žena jí nabídli pohostinnost a nic v jejich domě jí nepřipomínalo otce, a tak tu nabídku s radostí přijala. Byla vděčná za příležitost nechat zde odpočinout svou ztrápenou duši.

„Jestli už nic dalšího nepotřebujete, slečno Ashbyová,“ oslovil ji lokaj William, „měl bych se vydat na cestu zpátky.“

Byla to vleklá cesta, a i když si letní dny ukously celkem velkou porci noci, bylo potřeba vyrazit co nejdříve, aby se včas stihl vrátit do Marlowe Hall na nedělní večeři.

„Williame, přeji ti šťastnou cestu a za dva týdny se zase uvidíme,“ rozloučila se Arabella.

K večeři měli prostou a neosolenou polévku. Potom Jane odnesla všechny misky a šla připravovat druhý chod.

„Zítřa půjdeme se Sophií sbírat maliny, nechtěla byste se přidat, Arabello?“ otočila se k ní Beatrice. „Pro malou Sophii to bude poprvé.“

Když se Beatrice zmínila o Sophii, k Arabellinu překvapení se Simon ještě více zamračil. Myslela si, že má z nového přírůstku do rodiny radost. Měl by ji přece mít.

„A jste si jistá, že to Sophie zvládne? Přece jen je ještě malinká,“ zeptala se Arabella opatrně a přemýšlela o tom, jak si vyložit chování svého hostitele.

Beatrice se usmála. „Nemějte strach, nebude s námi sbírat, jen ji vezmu s sebou, aby si užila trochu sluníčka a nadýchala se čerstvého vzduchu.“

Arabella se poškrábala pod manžetou kousavého smutečního oděvu. Po otcově smrti přestala nosit své oblíbené oblečení. Nahradila ho černými smutečními šaty, které byly ušity z těžkých a šustivých materiálů, a tudíž byly velmi nepohodlné. „Aha. Nikdy předtím jsem maliny nesebírala.“

Beatrice tázavě naklonila hlavu. „Na Marsu nemáte maliny?“

„Ne tak docela. Máme tam *khuly*, které byste tady na Zemi nejspíše považovali za houbu, a *gethouny*, což jsou hlízy. Jsou sladké a šťavnaté, ale nesebíráme je z keřů, vyhrabáváme je ze země.“ Arabella se na moment ztratila ve vzpomínkách. Jako děti spolu s Michaelem v poušti často vyhrabávali plody ze země.

Tak jako už mnohokrát, i nyní si představovala, co teď asi Michael dělá. Nejspíš se věnuje něčemu důležitému, přepočítává účty, řídí průběh sklizně. Po smrti otce se stal hlavou rodiny.

Stal se hlavou rodiny, a přitom ještě nebyl ani dospělý. Dospělosti by měl dosáhnout až za několik měsíců a do té doby je jeho zákonným opatrovníkem pan Trombley, jeho kmotr, rodinný právník a velmi rozumný a rozhodný muž.

Nikdo nepochyboval o tom, že se Michael o rodinné sídlo a plantáže postará stejně dobře jako jeho otec, ale Arabella o něj měla obavy. Je teď zahlcen novými povinnostmi, a přitom ho jistě stále trápí otcova smrt. Arabella

si přála, aby s ním mohla být, aby ho mohla utěšit a aby mu mohla být v těchto těžkých časech oporou!

„Simon a já jsme se poznali při sbírání malin,“ prohlásila Beatrice, a přerušila tak Arabelliny myšlenky. „Třeba budete mít také štěstí,“ usmála se Beatrice sladce na Simona. „Tady v Oxfordshiru je mnoho svobodných mládenců...“

„Panebože, ne!“ vyjekla polekaně Arabella, ale ihned své reakce zalitovala. „Já jen... chtěla jsem říct..., jsem si jistá, že jste spolu velmi šťastní..., ale já... ještě se o muže příliš nezajímám.“

„Opravdu?“ opáčila užasle Beatrice. Arabella si všimla, že Simon je stále zticha a pořád se jen nevrle mračí na stůl. „Ještě jsem neslyšela, že by se dívka ve vašem věku nezajímala o chlapce. Snad už jste zasnoubená?“

Arabella se zasmušila a zavrtěla hlavou.

„Ale co vaše sestry? Budou chtít, abyste je uvedla do společnosti.“

„Toho jsem si vědoma,“ povzdechla si Arabella. „Po tom, co můj otec zemřel, se matka vyjádřila zcela jasně. Musím se vdát co nejdříve, a to pro své vlastní dobro. A pokud to neudělám kvůli sobě, tak alespoň pro své sestry. Je to má povinnost vůči nim. Ale každý nápadník, kterého mi představila, byl... pro mě... zcela nevhodný.“ I ten nejzajímavější mladý muž, kterého mohla Anglie nabídnout, byl sotva srovnatelný s jejími nejobyčejnějšími přáteli na Marsu a ani náhodou se nemohl vyrovnat jejímu bratrovi. Jako by na Zemi žili jen mládenci zahledění sami do sebe, kteří znali pouze koně a lov. Neměli ani ponětí o astronomii,

robotech a dalších důležitých věcech. „Nakonec se stejně budu muset vdát, ale vůbec si neumím představit za koho.“

Beatrice se rozhněvala. „Vy dívky z Marsu jste tak tvrdohlavé!“

Arabella se pobaveně usmála. „Kdybyste se na to zeptala mé matky, jistě by vám řekla, že mé dětství na Marsu způsobilo, že jsem teď ve společnosti úplně nepoužitelná,“ a při těch slovech se zašklebila, protože si vzpomněla na konverzace, které spolu často vedli její rodiče po nocích. Tajně je poslouchala. Její matka ji nazývala divokým dítětem a prosila otce, aby ji, Fanny i Chloe mohla vzít zpátky na Zemi. To proto, že nechtěla, aby z Arabelliných sester vyrostlo to, co z Arabelly. Ten spor matka nakonec vyhrála. „Popravdě se na Zemi moc nehodím. Raději bych se vrátila zpátky na Mars.“

Simon se konečně zapojil do rozhovoru. „Neumím si představit, že bych žil na Marsu,“ zamumlal. „Působí na mě jako ošklivé místo, studené, suché a hemží se to tam těmi strašlivými domorodci.“

„Raději bych byla tam než v Anglii,“ odsekla Arabella. „Tady je pořád hrozné horko, vlhko a všechno je tak nemožně těžké! Zemská půda je na můj vkus nesnesitelně mokrá a špinavá, na rozdíl od suchého písku Marsu. Když jsem poprvé zahlédla žížalu, byla jsem zděšená.“

Simon chtěl zaníceně reagovat, ale Beatrice ho jediným pohledem umlčela.

„Už jste někdy potkala Martřana?“ zeptala se Beatrice.

„Ano, jistě. Vždyť mě vychovali! Moje chůva neboli *itkhalja*, jak jí říkám, je Martřanka Khema.“

Simon se zamračil ještě více. „Velký krab jako chůva? Z toho musí mít dítě noční můry.“

„Je urážející srovnávat Martřany s kraby!“ vyštěkla Arabella. Když ale viděla, že je Beatrice jejím výbuchem šokovaná, uvědomila si, že se zase dopustila faux pas. Anglické mravy byly zkrátka jiné než ty na Marsu.

„Nicméně,“ pokračovala mírněji, „poté co jsem viděla kraba, musím souhlasit, že tady jistá podobnost je, tedy co se týče očí a úst, a že stejně jako krabi jsou Martřani pokryti tvrdým krunýřem. Martřani ale necupitají tak směšně jako krabi na Zemi, stojí vzpřímeně, stejně jako lidé, a mají dvě ruce a nohy. Také oplývají intelektem, morálkou a zdravým úsudkem jako my.“ Podívala se z okna na jasně modrou oblohu a zasněně vzpomínala. „Kolik dobrodružství jsme spolu zažili!“

Mezi povinnosti jejich chůvy samozřejmě patřilo pečovat o Arabellu a Michaela, ochraňovat je a dělat jim společnost, ale Khema zvládala nejen to. Učila Arabellu a Michaela martřanské kultuře, historii, geografii a umění. Naučila je, jak najít cestu v písečných dunách, uměli rozpoznávat nejrůznější zvířata a rostliny.

Arabella měla Khemu velmi ráda, ale už ji párkrát napadlo, že kdyby s ní netrávila tolik času, jistě by z ní vyrostla úplně jiná mladá dáma, a nemusela by tak opustit Mars. Když Arabella naposled spadla do křoví a roztrhala si šaty, pro její matku to byla poslední kapka a ani ne za týden už byly ona i její sestry ve vesmírné lodi a cestovaly na Zemi.

„Takže mluvíte jejich jazykem?“ zeptala se Beatrice, a vyrušila tak Arabellu z myšlenek.

Arabella odehnala vzpomínky a obrátila pozornost zpátky ke svým hostitelům. „Martánských jazyků je hned několik. Martané mají různé národnosti, kmeny a stejně jako my i oni mluví na různých územích rozličnými jazyky a dialekty. Já jsem se naučila jen několik slov jazyka, kterým hovoří má chůva. Je pro nás velmi obtížné se naučit kterémukoli z martánských jazyků, protože se v nich často objevuje *kh*, které je pro nás nesmírně těžké správně vyslovit. Nicméně většina Martanů, kteří pracují u lidí, mluví celkem obstojně anglicky.“

„Musí to být skvělé,“ poznamenal hořce Simon, „mít hned několik martánských sluhů, kteří přiběhnou pokaždé, když je zavoláte.“

„Považuji Khemu spíše za přítelkyni než za služebnou,“ odvětila Arabella. „Je pravda, že ji naše rodina zaměstnává, ale pouto mezi námi je spíše přátelské a láskyplné.“

„Peníze mohou vytvořit iluzi láskyplnosti,“ opáčil Simon zatrpkle.

Když to řekl, Arabella si všimla, že Beatrice na chvíli upadla do rozpaků. Ale pak se jí tvář zase rozjasnila, i když poněkud nepřirozeně a strojeně, a řekla: „Jsem si jistá, že vřelé city tvé chůvy jsou upřímné,“ snažila se zmírnit slova svého manžela. „A co martánští muži? Slyšela jsem, že jsou to krutí a divocí bojovníci.“

„Války mezi různými martánskými kmeny jsou sice běžné,“ odpověděla Arabella, „ovšem mezi Martány a lidmi vládne mír už mnoho let. V každém případě,“ pokračovala s úsměvem, „na Marsu se za skvělé bojovnice považují především ženy.“ Simon i Beatrice vypadali

překvapeně. „Přisahám vám, že je to pravda,“ ujišťovala je Arabella o svých slovech. „Martánské ženy jsou mnohem větší a silnější než muži, a ačkoli tomu lidé často odmítají uvěřit, jsou díky svému temperamentu považovány za lepší bojovníky. Opravdu, má vlastní *itkhalja* je mezi Martány velmi dobře známá jako výborná stratéžka.“ Arabella považovala v tomto ohledu martánskou kulturu za mnohem lepší než tu lidskou. Někdy si říkala, že kdyby neměla jinou možnost než narodit se jako žena, raději by se narodila jako Martanka.

V tu chvíli se Sophie ve vedlejším pokoji rozeštkala a rozkřičela, takže se Beatrice omluvila, vstala od stolu a šla ji utěšit. Arabella v tom spatřila příležitost, jak s ní promluvit o samotě, a proto se také omluvila a nechala Simona sedět u stolu samotného.

Jakmile se Sophie uklidnila, Beatrice ji začala houpat v náručí a uspávat. Arabella se posadila vedle Beatrice na pohovku. „Omlouvám se za svou neomalenost, ale nemohu si pomoci,“ spustila Arabella. „Zdá se mi, že je Simon rozzlobený nebo že ho něco trápí. Doufám, že vám nejsem na obtíž.“

Beatrice se chvíli dívala z okna, jako by hledala tu správnou odpověď. „Obávám se, že nedávná smrt vašeho otce oživila staré spory o panství.“

„Jakže?“

„Když zemřel váš dědeček, Simonův otec nedostal žádný podíl na dědictví.“

Arabella si položila ruku na srdce: „Mohu vás ujistit, že to nebyla volba mého otce ani mého dědečka. Oba dva

měli mého zesnulého strýce, Simonova otce, velmi rádi, ale majetek... Rodinná tradice jasně říká, že dědictví *musí* být bez jakéhokoli dělení předáno nejstaršímu synovi.“

„Takže nyní vše připadne vašemu bratru Michaelovi a na nás zase nezbude nic,“ odvětila Beatrice věčně.

„Jestli je tady cokoli, co bych pro vás mohla udělat...“

„Myslím, že tak to zkrátka na světě chodí,“ povzdechla si Beatrice. „Jsem si jistá, že zítra ráno už zase bude ve své kůži. A my spolu půjdeme sbírat maliny a vše bude tak, jak má být.“

To už Sophie spokojeně oddychovala a Beatrice ji položila zpátky do postýlky. Ona i Arabella se vrátily ke stolu, kde seděl Simon, zíral do prázdna a bubnoval prsty o stůl.

Obě ženy se posadily, omluvily se za vyrušení a Simon beze slova rozporcoval pečeni.

Arabella přijala svou porci s poděkováním, ale po tom, co snědla několik prvních soust, byla nucena vyplivnout velký kus chrupavky na kraj talíře.

Přestože to udělala co nejdiskrétněji, Simon si toho přece jen povšiml. „Musím se vám omluvit za kvalitu masa,“ řekl jakoby mimochodem. „Vím, že ve své rodině si můžete dovolit mnohem lepší a jemnější maso, ale tohle je to nejlepší, co můžeme za daných okolností nabídnout.“

Beatrice mu věnovala chladný pohled a potom se přinutila k úsměvu a obrátila se na Arabellu. „Povězte nám o své cestě z Marsu,“ pobídla ji. „Jaké to bylo bez gravitace a atmosféry?“

Arabella si povzdechla a na chvíli zavřela oči. Obecné povědomí o vědě bylo v Anglii příšerné, ale jak ji matka